

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 58 (3220) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Kötelességünk

Dr. vitéz Nadányi János alispán bevezető szavai a megye félévi életéről készített beszámolójához

A világot rengető vihar egekig tornyosuló hullámaiban a közeli napok eseményei súlyos próbatételei voltak az emberiség jobb sorsáért aggó lelkeknek. Az elvakult gyűlölettel szított és az istentelenség jegyében fogant bolsevizmus vörös áradata előrtéssel fenyegette Európa földjét, amelynek romboló dühében végpusztulásra lett volna ítélve mind az, ami e földön érték: a krisztusi hit, a keresztény erkölcs és az európai kultúra és civilizáció.

A demo-plutokrata, bolsevista hatalmak szövetsége minden rendelkezésre álló erejét latba vetette, hogy leigázza és hatalmi akarata alá helyezze azokat a nemzeteket, amelyek fel mertek lázadni az alól a rabság alól, amelyet a népi és nemzeti élet terén raktak rá s amelyeknek lelkiességét a nemzetköziség szellemével akarták megfosztani népi és nemzeti sajátosságaitól és jellemétől. Hála az új eszméktől megfrissült szellemiségű nemzetek elszántságának, ez az újabb roham is megtört az acélos akaraton és a sziklaszilárd hiten.

Az Európát védő nemzetek hőseinek bátorsága és vitézsége feltartóztatta az irtózatot áradatot és súlyos visszacsapásokkal hátrította el és tette közömbössé annak kezdeti sikereit. A magyar nemzeti is önfeláldozóan vette ki részét a nehéz harcokból és derék fiai súlyos harcokban hozták meg véráldozataikat az otthon biztonságáért és nyugalmaért. A magyar vitézi erények eme áldozatos, de egyben dicsőséges napjai azonban újlag és fokozatos mértékben köteleznek bennünket, akik a polgári kötelességteljesítés mezejére rendeltünk.

Minden erőnkkel és a harcterek szellemi és anyagi szükségleteinek megfelelően a legteljesebb önfeláldozással a végletekig felfokozott munkával, az élvezetekről való lemondással és az igények legminimálisabb mértékre való leszorításával tudunk csak méltók lenni a súlyos idők nagy követelményeire.

Sajnos, még most is sokan vannak a nemzettestben olyan egyének, akik nem tudják, mert nem akarják tudomásul venni azt, hogy a magyar nemzet a jelenben társadalmi osztály- és rangkülönbség nélkül a szó-szoros értelemben vett élet-halál harcát vívja. Hiszen a bolsevista imperializmus győzelme esetén a magyarságot nem tűrné meg a Duna-medencében. Ezek, az önző érdekeiről lemondani nem tudó, a háborús helyzet okozta gazdasági helyzetből is jogosulatlan előnyt hasznoló, közösségi érzék hiányú és áldozatvállalástól irtózó egyének, akiknek káros gazdasági tevékenységéhez méltóan sorakoznak a

Meglepő ellentámadással, mélyen benyomultak a németek az Ilmen-tótól délre fekvő ellenséges állásokba

Három teljes csungkingi hadosztályt és két hadosztály részét kerítették be a japánok Közép-Kínában. A bekerített erőkre teljes megsemmisülés vár

Kairóba érkezett a newyorki érsek

Berlinből jelentik: (MTI) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harctérről:

Az Ilmen-tótól délre, ahol a bolsevisták az utóbbi napokban, Sztaraja Russz vidékén lövészhadosztályokkal és hatalmas tüzérrel, páncélosokkal és légierőkkel rohamozták a német állásokat, a német csapatok március hó 10-én meglepő ellentámadással mélyen benyomultak az ellenséges vonalakba, ahol bekerítették és nagyrészt levertek egy erősebb bolsevista gyalogoscsoportot. Míg e harci rész többi szakaszán észrevehető nyugalom volt, a bolsevisták délebbre, Cholm környékén erős tüzérrel előkészítés után, páncélosok támogatásával, lövészredekkel indítottak támadásra. A német tüzér még a támadás előtt feltartóztatta az arcvonal közepén, áttekinthetetlen terepen haladó szovjet páncélosokat. 5 páncélos megsemmisült, a nyomukban haladó szovjet gyalogságot pedig a gyors német fegyverek olyan megsemmisítő tüze fogadta, hogy a támadás elakadt. A német gránátosok délután ellentámadással egészen a szovjet-kiindulási állásokig jutottak. E harcokban többszáz foglyot ejtettek. Az előző napokon szenvedett súlyos veszteségekhez ezzel legalább 3 szovjet lövészredek elvesztése járul.

A középső arcvonal északi részén erős utóvédek továbbra is sikerrel fedezték a tervszerű német mozdulatokat. A szovjet az állandóan súlyos veszteségek mellett visszavert gyalogos erők mellett a szakaszokon is páncélosokat vetett harcha, aminek következtében páncélosokban további érzékeny veszteségeket szenvedett. Március 10-én összesen 21 páncélos harckocsit és 3 páncélos felderítőt veszített a Szovjet.

Orel és Kurszk környékén a bolsevisták csak néhány szakaszon folytatták támadásaikat, melyek során a szomszédos arcvonalokról bevont tartalékokat kíméletlenül harcbavetették. A német kötelékek megrendíthetetlen ellenállásán a támadások megtörték anélkül, hogy bárhol sikerült volna a szovjetnek területet nyernie.

Tervszerű arcvonalrövidítés a középső szakaszon

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, a német csapatok március 12-re virradó éjszaka a keleti arcvonal középső szakaszán tervszerűen kiürítették Vjazma városát. Az arcvonal megrövidítését célzó hadmozdulatok végrehajtása előtt felrobbantották a vízműveket, az üzemeket, vasuti berendezéseket, a repülőtéri berendezéseket és a gépkocsit. A város megsemmisítése a harctér helyzete miatt elkerülhetetlen volt. A kultúrzempontból értékes épületek, valamint két szovjet katonai és polgári személyekkel teli tábori kórház, melyekben orvoszerekben és kötőanyagokban teljes felszerelést hagytak hátra és a betegek kellő ellátásáról

lelki defetisták, akik suttogó propagandaikkal és az ellenséges hírverés rémhíreinek terjesztésével vágnak részt a nemzet ellenálló erején.

Bihar vármegye közönsége akkor válik méltóvá a nagy időkhez és követei a dicső elődök példamutató haza-

is gondoskodtak, épségben maradtak. Anyagban hátrahagytak 59 kiegészítő és szétrobbantott széles nyomtávú mozdonyt, két gépkocsit, melyek még az 1940 őszi lefolyt vjazmai csa-

A németek New Castle fontos szénbányavidékét, az angolok templomokat, kórházakat és műemlékeket bombáztak

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Irodának jelentik, a brit légierő a péntekre virradó éjszaka folytatta terrortámadásait a német városok ellen és Stutt-

fiasságát ha e romboló erővel szemben a legáldozatosabb munkával vesz részt a súlyos idők minden feladatából és a győzelembe vetett rendíthetetlen hittel és kitartással teszi közömbössé az ártó szándéku egyének káros mesterkedéseit.

ta során elpusztult szovjet járművekkel voltak tele, továbbá 200 szétrobbolt vasuti teherkocsit.

Berlin. (MTI.) A balti államok önkéntes csapatai ezentul szervezetteresen vesznek részt a bolsevizmus elleni harcban. Az észak önkéntes csapat szervezését már befejezték, a lett és litván önkénteseket most képezik ki. Saját tisztjeik vezetik majd az önkénteseket, akik német egyenruhát viselnek, de balkarjukon saját országuk felségjelvénye lesz látható. Német felvilágosítás szerint a balti államok önkéntesiből összeállított csapatokat az orosz harctér északi részén alkalmazzák, hogy így saját országukat védelmezzék.

Öt kínai hadosztályra vár teljes megsemmisülés

Tokio. (MTI.) A NTL jelenti: Mint a japán főhadiszállás jelenti, Középkínában, a Tung-Ting tónál japán csapatok teljesen bekerítették a 148-ik, 149-ik és 150-ik csungkingi hadosztályt, valamint a 118-ik és 197-ig hadosztály részzeit. A kínai hadosztályokra a teljes megsemmisülés vár.

Amsterdam. (MTI.) A NTL jelenti: A Washington Post foglalkozik Robert tengernagynak, Martinique sziget főbirtosának magatartásával. Megállapítja, hogy a francia szakadárak nem boldogulnak vele, nem csatlakoznak hozzájuk. Washington erre megszüntet minden Martiniqueba irányuló élelmiszerzállást.

gartra és környékre romboló és gyújtóbombákat dobott. A polgári lakosságnak veszteségei voltak. A lakónegyedekben okozott harcokon kívül ismét több kórházat, templomot és kultúrtörténeti emléket ért találat. A német elhárítás több ellenséges bombázógépet lelőtt.

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda értesül, néhány német harci repülőgépek péntekre virradó éjszaka New Castle fontos szénbányavidékét bombázták és Anglia keleti tengerpartjain sok gyújtó és rombolóbombát dob-

tak le. A városban a találatok következtében heves tüzvések keletkeztek. A fontos angol ipari város elleni támadásban résztvevő német repülő az eddigi jelentések szerint a bombázott célpontokban súlyos rombolásokat figyeltek meg.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A német véderőparancsnokság különjelentése, amely 13 hadianyaggal megrakott ellenséges hajó elsüllyesztéséről számolt be, alkalmas arra, hogy a német tengeralattjárók ismét súlyos csapást mértek az ellenségre. A lapok erősen kiemelik, hogy összesen 8 nagy lőszerszállítóhajót süllyesztettek el több, mint 100.000 tonna lőszerezellel.

Kairóba érkezett a newyorki érsek

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a dakari rádió közölte, Spelman newyorki érsek többnapos látogatásra Kairóba érkezett.

Stockholm. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint az United Press Moszkvából közli, a szovjet távirati iroda jelentése alapján, az egész szovjet sajtó közölte az északamerikai lapok jelentéseit Standley moszkvai amerikai nagykövét megjegyzéseiről. Megemlíti Sumner Wellesnek azt a magyarázatát is, hogy a nagykövét nem az északamerikai kormány nézetét juttatta kifejezésre. Az amerikai lapudósító iroda jelenti még azt is, hogy a Szovjet négy hónapos támadása óriási áldozatokkal járt emberben és anyagban egyaránt. Eddig még nem folyik hivatalos hírvadászát a második európai arcvonal létezéséért a szovjetben, azonban a Pravda és az Izvestija nemrég hangoztatta, hogy a nyugateurópai második arcvonal hiánya milyen nehézségeket okoz a Szovjetunióknak. A második arcvonal hiánya következtében a lapok szerint, a vörös hadseregnek egyedül kell viselnie a harc súlyát.

Amsterdam. (MTI.) A NTL jelenti: A londoni rádió közli, hogy Montgomery tábornok rádión szívélyes üdvözlést küldött a bolsevista hadseregnek. Felhívta, hogy ne kételkedjen a 8-ik hadsereg teljesítményében.

Angol katonai küldöttség érkezett Ankarába

Istanbulból jelenti: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Douglas repülő tábornagy vezetésével angol katonai küldöttség érkezett vonaton Ankarába. Néhány napig tartózkodnak a fővárosban, ahol megbeszéléseket és tanulmányutakat folytatnak.

Nem jelent politikai irányváltást a török kormány átalakulása

Ankarából jelenti: (MTI.) A török kormány átalakulása, mint előre látható volt, nem hozott lényeges változást a kormány összetételében. Az állam ügyeinek irányítása változatlanul Inönü elnök hatáskörében maradt, akinek bizalmát Szaradzeoglu miniszterelnök és Menemendzeoglu külügyminiszter teljes mértékben bírja és a már kipróbált bolcseséggel vezeti a kormány bel- és külpolitikáját, biztosítva a politikai vonalvezetés változatlanságát és szilárdságát. Nyilvánvaló, hogy a kormányban beállott személyi változások sem belső, sem külső politikai irányváltást nem jelentenek. Török politikai körökben nagy érdeklődéssel várják az új kormány programját ísmerető részletes nyilatkozatot, amelyet a miniszterelnök hétfőn olvas fel a nagy nemzetgyűlés előtt.

A felszabadult részeken is felállítják az OTI helyi önkormányzati szerveit

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy Szabó János országgyűlési képviselő, a múlt év júniusában interpellált a képviselőházban az OTI helyi önkormányzati szerveinek a felszabadult erdélyi részeken való felállítására érdekében, amely szervek a trianoni Magyarországon már működnek. Mint-hogy a később visszatért déli ország-részekben ugyanez a kérdés egyöntetű rendezést kívánt, mostanáig halasztást szenvedett ez önkormányzati szervek felállítása, azért Szabó János a napokban ismételtelen közbenjárt a bel-

ügyminiszteriumban és kérte az ügy haladéktalan elintézését Kádár Levente államtitkár megígérte a képviselőnek, hogy az OTI önkormányzati szerveit rövid időn belül felállítják a felszabadult országrészekben is s ezekbe a szervekbe a Nemzeti Munkaközpont jelölőlistáján alapján hívják be az egyes szakmák szerint a munkásság képviselőit. Ezáltal a munkásságnak lehetősége nyílik esetleges panaszait illetékes helyen tolmácsoltatni, ami az OTI működésére is csak előnyös hatással lehet.

Mérnökszakértő kihallgatását rendelték el egy kárenyhítési ingatlanperben

Nagyvárad. Saját tud. Mihucz Jánosné és leánya, Valeria, akik jelenleg budapesti lakosok, 1939-ben államellenes magatartásuk miatt a kolozsvári román hadbírósg börtönébe kerültek. Míg a börtönben voltak, elárverezték Szaniszló utca 62. szám alatti házukat s azt dr. Markovics László orvos vette meg 400 ezer leiert.

Mihucz Jánosné most visszaperlési, illetve kárenyhítési keresetet adott be

a törvényezéken. Keresetében előadja, hogy az árverés szabálytalan volt, mert ő és leánya akkor börtönben ültek és nem volt módjukban intézkedni. Másrészt pedig leánya, Valéria, aki időközben férjhez ment, abban az időben még kiskorú volt s az árverés megtörténtéről nem értesítették le az árvaszékét.

A bíróság elrendelte az ügyben mérnökszakértő meghallgatását.

Megkezdte a törvényszék a szalacsi halálosvégű verekedés tárgyalását

Halált okozó súlyos testisértés címén emeltek vádat a verekedők ellen

Nagyvárad. Saját tud. Négy vádlott, nagyszámu hallgatóközönség és tanuk egész sora vonult be pénteken délelőtt 11 óra tájban a nagyváradai törvényszék 96-os tárgyalótermébe. A vád tárgya ismét egy halálosvégű kocsmai verekedés, ami — sajnos — szinte minden nap szerepel a tárgyszerorozaton.

Nagy Antal 24 éves, Kurilla Gábor, álnéven „suszter”, 31 éves, Tar Imre (Micsék) 34 éves és Elek János (Ronda) 39 éves szalacsi földművesek a vádlottak, akik közül — mint személyi adatok felvétele során kiderül — Tar Imre (Micsék) egyáltalán már volt büntetve bűzlopásért. Elek János (Ron-

da) szintén, s ezt így jelenti be:

— Amikor a magyarok bejöttek, a percseptortól elvitünk humlegymást...

Váradai elnök ismerteti ezután a vádlókat, amely szerint a vádlottak 1942 október 25-én, Szalacson, a Homonnay-vendéglő előtt, nyílt utcán, verekedés közben Barta András szuronyával és pedig úgy, hogy egymás kezéből kapkodták ki a gyilkos szerszámot, több ízben megszúrták Horváth Józsefet, aki három nap múlva belehalt sérüléseibe. Tettüket szándékosan, de nem ölési szándékkal követték el. A vád tehát: halált okozó súlyos testi sértés.

Igy kezdődött...

A vádlottak kihallgatására kerül ezután sor. Nagy Antal, az elsőrendű vádlott, tagadja, hogy részt vett volna a Horváth József halálát okozó verekedésben.

— Este 7 órakor — mondja — amikor hazamentem a templomból, levettem az ünnepi ruhámat és felvettem a viselőmet. Mert nálunk úgy szokás, hogy este már levettük az ünnepi ruhát, hogy ne piszkolódjon. Azután megvacsoráztam és kimentem az utcára, mert nálunk úgy szokás, hogy vacsóra után kimennek az utcára, járkálni...

— No és mi történt azután?
— Összetalálkoztam Bádéval (ez Bartha András) és még néhány barátommal és felmentünk Nagy Károlyék

pincéjébe, ahol megittunk 5 liter bort. Amikor feljöttünk a pincéből, egy csomó részeg embert láttunk. Horváth Józsefet nem láttam.

Az elnök erre előbetartja Oláh József vallomását, amely szerint Nagy Antal bicskával meg akarta szúrni Horváthot de ő lefogta a kezét. Erre neki — Oláh Józsefnek — ment a bicskával.

— Az én kezembe bicskát se vót! — mondja erre a vádlott. — Azt otthon hagytam az ünnepi ruhámban! Ott találta meg a csendőr is, amikor nyomozott. Engem Kurilla Gábor pofonvágot, mert Bádé káromkodott...

— Ha Bádé káromkodott, miért magát vágta pofon?
— Hát, nem is látta a csetibe, hogy

Mozik műsora:

APOLLÓ: Pista tekintetes úr.
BELVÁROSI Bajtársak.
KORONA: Szerelmi álmok.
CASINO: India tigrise.

kit ütött...

A továbbiakban azután elmondja, hogy amikor ő megkapta a pofont, attól úgy megijedt, hogy elszaladt. A további verekedésben nem is vett részt.

A vádlottak kihallgatása lapunk zártakor még tart s a tárgyalás, tekintettel a tanuk nagy számára, valószínűleg a késő délutáni órákba nyúlik majd.

21 ezer pengős kárenyhítés egy ingatlanperben

Nagyvárad. Saját tud. Lovas Béla érmihályfalvai volt nagybirtokos 89 katasztrális hold földjét 1931-ben elárverezték s a földet Tóth István helybeli községi bíró felesége, Spielauer Betti vásárolta meg 300.000 leiert.

Lovas Béla kárenyhítési keresetet adott be az új tulajdonos ellen s a bíróság többszöri helyezési tárgyalás után, 21 ezer pengő kárenyhítést ítél meg a felperesnek.

A nagy érdeklődésre való tekintettel

A Református Kulturházban tartja vasárnapi választmányi nagygyűlést a MEP

Mint hírt adtunk róla, a Magyar Élet Pártja nagyváradai törvényhatósági szervezete, karoltva a vidéki szervezettel, vasárnap fél 12 órakor választmányi nagygyűlést tart, amelyen az ünnepi beszédet Kőlcsey István országgyűlési képviselő, a MEP országos ügyvezető alelnöke tartja. Kivüle dr. Hlatky Endre és dr. Cziffra Kálmán főispánok, Sulyok István felsőházi tag, ny. református püspök, dr. Molnár János pápai prelátnak, vitéz Leel-Össy Árpád országgyűlési képviselő, dr. Olasz Vilmos, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára és vitéz Major Imre kiegészítő felsőházi tag, a nagyjelenlőségű összejövetelen a vármegye felsőházi tagjai és országgyűlési képviselői teljes számban részt vesznek.

A pártvezetőség ezután is értesíti az érdekelteket, hogy az eredetileg a városi házban megtervezett tervezett gyűlést, a nagyobb befogadóképességre való tekintettel a Református Kulturházban tartja, a már közölt időpontban.

Külön lakhelyet jelölnek ki Varsóban a németeknek

Stockholmból jelenti: (B. T.) A svéd sajtó szerint a varsói katonai parancsnok felszólította a Varsóban élő németeket, hogy azonnal költözzenek a kijelölt helyekre. Május 31. után ugyanis csak meghatározott helyen lakhatnak németek.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapokat.

Megtört a szovjet csapatok ellenállása Charkov külvárosában

207 ezer tonna ellenséges hajóteret súlyesztettek el a német búvárnaszádok 24 óra alatt

Ukraina v szahódítása volt a szovjet hadvezetőség célja

Berlin. (MTI.) A Német TI katonai szakértője a szovjet hadvezetőség által kitűzött célokkal és az elért eredményekkel foglalkozva a következőket írja: Ha ebben a harcban megegyezzen figyelembe vesszük, hogy a szovjet hadvezetőség az egész hadjárat megszervezésére milyen nagy gondot fordított, milyen hallatlan tömegeket vetett a szovjet harcra, akkor arra a következtetésre kell jutni, hogy a szovjet hadvezetés csak töredékét érte el annak, amit akart. Kétségtelen, hogy a szovjet hadvezetés célja az volt, hogy Ukrajnát visszahódítsák és a németeket visszavessék a Dnyeper vonalig, a Krimi-félsziget visszahódításával pedig a fekete-tengeri uralom helyreállítása. Ukrajna azonban zárva maradt a szovjet seregek elől és továbbra is zárva marad. Német katonai körökben hangsúlyozták, hogy a szovjet hadvezetés a középső arcvonalszakaszon a német mozdulatok által megszabott ellenlépéseket kénytelen megtenni, mert amikor a német hadvezetés az előrengrő arcvonalrészeket visszavonja, azzal megszabja a cselekmény helyét. Minthogy a maguk bőrén tapasztalták a bolsevizmust, a balti országokban nagyon sokat sorakoznak az európai arcvonalba. Mint katonai helyen kijelentették, egy éjszta légió már is együtt harcolt a fegyveres SS kötelekkel és rövidesen megalakul a litván és a lett légió is.

Charkov környékén 33 kilométer szélességben áttörték a szovjet vonalakat

Berlin. (Interinf.) A keleti arcvonal nagy részében a német csapatok sok állásból fokozódó és kiterjedt harcitévénységet fejtettek ki. A bolsevisták tehermentesítő hadműveletei csütörtökön is megkísérültek. Ezekben a harcokban a bolsevisták érzékeny veszteséget szenvedtek, elsősorban páncélosokban. A német támadó csoportok csütörtökön még is megtörték a szovjet csapatok elkésredett ellenállását Charkov külvárosában lévő fontos úttorkolatoknál. Hogy a német hadművelet itt milyen iramban történtek, bizonyítja egy német rohamlövegcsapat, amely 33 kilométer szélességben áttörte a szovjet vonalakat és ezzel a gyors német csapatoknak utat csinált. — Ezekben a harcokban a német csapatok hét szovjet páncélost, 26 gépesített és fogatolt járművet és 17 páncélos katonaszállító gépkocsit megsemmisítettek, vagy zsákmányoltak.

Egy páncélosokkal megerősített felderítő különítmény a Donec egyik befagyott mellékfolyóján át előretört és befészkelte magát a szovjet utánpótlási vonalakba. Ezzel a bolsevisták minden felvonulási és utánpótlási forgalmát megbénították. — Szerdán Charkov területén összesen 25 ellenséges páncélost pusztítottak el a német csapatok. A német egysé-

gek sok kisebb csoportot bekerítettek. A doneci arcvonalon szerdán általában csak tűzérési tevékenység folyt. Csak Izjuntól délre indultak támadásra a bolsevisták. Ezek a támadások véres veszteségekkel összemoltak. A kubáni hídfőnél szerdán csak kisebb ellenséges harci tevékenység folyt. Csak a Kubán folyó völgyében ismételték meg a bolse-

visták gyalogsági kötelékekkel támadásaikat. Ezekben a harcokban a bolsevisták néhány páncélos harckocsin kívül 3 lövész zászlóaljat veszítettek. Általában el lehet mondani, hogy megkísérültek a bolsevisták kísérletei, hogy behatoljanak a Kubán folyó vidékére. Az elhárító küzdelemben nagy része volt a német légi haderőnek.

Tíz nap alatt 773 páncélost vesztett a szovjet haderő

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: A kubáni hídfő keleti arcvonalán megint fel lángolt a harci tevékenység. Az ellenség több hullámban indított támadásait súlyos harcokban visszavertük nagy veszteséget okozva az ellenségnek. Charkov térségében támadó hadosztályaink visszaverték az ellenséget. A város északi és nyugati peremén harcok folynak. Átkaroló támadásokkal megsemmisítettünk két szovjetezredet. Az orli arcvonalszakaszon az ellenség többször megismételt nagy támadásokat indított. A német csapatok nagy elhárító sikereket arattak. A szovjet valamennyi támadását visszavertük, nagy veszteséget okozva. Állásaink előtt 4 szétlőtt szovjet páncélos maradt. A középső arcvonalszakaszon hadmozdulataink tervszerűen folynak. Choltól délre az ellenség heves tűzérési előkészítés után nagy gyalogsági és páncélos erőkkel megtámadta állásainkat. A támadások részben a kemény közelharcokban, részben már az elhárító tűzben összeomlottak. Sztrajarszánál az ellenség ereje kimerült. Március 1. és 10. között a hadsereg és a fegyveres SS kötelek 773

szovjet páncélost romboltak szét. zsákmányoltak, vagy tettek harcképtelenné. A szerdai nap a német légi-erő öt saját veszteség mellett 61 gépet pusztított el a szovjet arcvonalon.

A tuniszi harctéren csak helyi tevékenység folyt. A légi-erő támadásaival súlyos csapást mért az ellenség gépesített erőcsoportjaira és tűzérési állásaira. Német vadászok lelőttek 12 ellenséges gépet.

Négy ellenséges gépet Nyugat-Németország felett lőttek le.

Búvárnaszádaink további támadásaik során 73.000 tonnányi 13 ellenséges hajót súlyesztettek el. Három további gőzöst megtorpedóztak. Ezzel a búvárnaszád fegyvernem 24 órán belül 207.000 tonna 36 ellenséges hajót súlyesztett el. A hajók közül 8 löszerszállító hajó volt, amelyek a levegőbe repültek.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az angol kormány kénytelen volt beismerni, hogy néhány nappal ezeltől kiadott tengerészeti veszteséglista nem helyes. A 415 hajóegységhez most a következőket ismerették be: 4 cirkáló, 4 korvet, 4 tenger-alattjáró és több más hajóegység elvesztését.

Erdekes párbeszéd Spellman és a granadai érsek között

Vichy. (MTI.) A Német TI jelenti: A Gringoire folyóirat egy érdekes epizódot ismertet Spellman érsek spanyolországi útjáról, amely akkor játszódott le, amikor az érsek megérkezett egy délspanyolországi városba, ahol felkérték, hogy pontifikáljon ünnepi misét a spanyol forradalom alatt elesett katolikusok lelkiüdvéért. Az alábbi párbeszéd a mise után Spellman érsek és a granadai érsek között folyt le:

Gondolja csak meg Eminenciád — mondotta a granadai érsek, — hogy Spanyolországban nem lenne több lehetőség mise mondására, ha a bolsevisták annak idején győztek volna. Mi történe akkor, ha a bolsevisták idáig jutnának?

Az amerikai hadsereg akkor 24 óra alatt Madridban lenne — válaszolt Spellman érsek.

De ép 24 órával késnének el — jegyezte meg szomorúan a spanyol érsek.

Felderítő tevékenység folyik Tunisz szakaszán

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás hivatalos közleménye a következőket mondja: Tunisz szakaszán felderítő különítmények tevékenykedtek. Légi párharc-

ban német vadászok 12 gépet lőttek le. Bougie és Algir között olasz torpedóvetőrepülőgépeknek egyik alakulata megtámadott egy ellenséges hajókaravánt. Egy 15.000 tonnás

Erdély: álló fajalmák

Pompás izü jónathán, batul, aranypármen, pónyik és ranetiek leqolcsóbb napi áron még kaphatók

Jurcsák-nál Musolini-tér Telefon 11-96

szállítóhajót elsúlyesztettek, egy másik hajót, továbbá egy torpedórombolót súlyosan megrongáltak. Ezzel az új eredménnyel együtt az olasz légi-erő a háboru kezdete óta összesen 1 millió tonna hajóteret súlyesztett el.

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájköztató Iroda jelenti a tuniszi harctérről: Német zuhanó és harcirepülőkötelek támadást intéztek az angol és amerikai ütegállások ellen. 11 tarackot elhallgattattak, két léghárítóállást szétromboltak, 12 Spitfire gépet lelőttek. Olasz torpedóvetőrepülőgépek elsúlyesztettek egy 15 ezer tonnás hadianyaggal megrakott ellenséges hajót.

Beszámol a Paris Soire az angolszász légitámadások által okozott súlyos károkról

Párizs. (MTI.) A NTI. jelenti: A Paris Soire az angol és amerikai bombázásoknak áldozatul esett emberleletek számát Franciaországban 3556-ra becsüli 1941 júliusától 1943 februárig terjedő időben. A sebesültek száma 7173. Ezekben a számokban nincsenek benne a francia gyarmatterületeken elszedett légitámadásokozta veszteségek.

Berlin. (MTI.): Illetékes német helyen tájékoztatásul közlik: A Wilhelmstrassen egy kérdésre válaszolva megállapították, hogy az angol légi-erőnek München elleni támadása során ismét igen értékes német kulturjavak pusztultak el. Súlyosan megrongálódott a híres állami könyvtár, amelynek több mint kétfélmilliónyi kötetéből a negyedrészt elvesztett. Nagy kár érte a Frauenkirchet, amelynek pompás sekrestyéjét semmisítette meg a bombázás. A templomok közül súlyosan megsérült még a Ludwigskirche és a Michaelkirche. A brit bombázásnak esett áldozatul a Deutsches Teater, amely Németország harmadik leghíresebb színháza volt. Nem maradt ki az elpusztított kulturjavak listájából a Hindenburg porcellángyár sem. Hangsúlyozzák német részről, hogy az áldozatul esett kulturértékek végeredményben az egész művelt világot károsították.

Jelentkezni kell a műszaki és vegyészeti képzettséggel bíró személyeknek

A polgármesteri hivatal 6892/1943. szám alatt a következő hirdetményt adta ki a műszaki és vegyészeti képzettséggel bíró személyek adatainak bejelentése tárgyában:

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a műszaki és vegyészeti képzettséggel bíró személyek adatainak bejelentéséhez szükséges nyomtatványok a polgármesteri hivatal I. emelet 5. szám alatti helyiségében vehetők kézhez.

Nagyvárad, 1943. március 12.

Dr. Gyapay László s. k. helyettes polgármester.

Aldásos tevékenységet fejt ki a megyei közjóléti szövetkezet a szegény iskolások étkeztetésével

35 községben szervezték meg eddig az étkeztetést

Nagyvárad. Saját tud. A vármegyei Közjóléti Szövetkezet a család-
védelmi házak építése mellett két-
ségkívül az iskolás gyermekek étkeztetésével fejti ki a legjelentősebb
szociális tevékenységet. Bihar megye-
ben 35 községben szervezték be ezt
az étkeztetést, három faluban 100-
100, harminc faluban pedig 50-50
gyermek részére. Nincstelen föld-
munkások, napszámos emberek gyer-
mekei kapnak az akció során minden
nap két tál ételes melegebédét, aki-
ket hazulról egy darab kenyérrrel se-
tud útbaindítani az édesanyjuk. Kül-
önösen a tanyai iskolás gyermekek
számára jelent áldást a déli étkezte-
tés rendszeresítése, mert ezek szá-
hály szerint sokgyermekes zsellér-
családokból kerülnek ki és néha
hosszú utat kell megtenniök élel-
szomjan az iskoláig.

Minden községben a Szociális Munkaközösség vezeti ezt az akciót az
előjáróság irányítása mellett, az Or-
szágos Nép- és Családvédelmi Alap
ellátmányából. Ezeknek a munkaköz-
össégeknek a tevékenységét nem
lehet eléggé méltányolni. Van olyan
falu, ahol mindössze 3-4 lelkes
asszonyból áll a közösség, míg ma-
sutt, ahol az irányítás kellő buzgó-
sággal történik, mint például Székely-
hídon, a százat is meghaladja a
szociális munkaközösség tagjainak
száma: Lelekes asszonyok, néha egész
fiatal hölgyek, akik teljesen önzetle-
nül vállalkoztak a szegény gyerme-
kek ellátásának munkájára. Ők old-
ják meg az élelmiszer-beszerezés ma-
gyalattal nem könnyű feladatát,
ők ellenőrzik, sőt helyenként maguk
végzik az ebédek elkészítését s anyai
gondoskodással vannak jelen az ét-
keztetésnél, ahol a gyermekek boldog
öröme, mindenesetre sok elégtelt
nyujt nekik fáradásaikért.

Természetesen a Nép és Család-
védelmi Alap ellátmányából nem le-
het mindenütt előállítani a gyerme-
kek tányérjaira kerülő valóban tápláló
és izletes ételeket: szorgos jóté-
konysági munkával, amelybe műsor-
előadások rendezésével kulturális
szempontok is belevegyülnek,
adományok gyűjtésével s olcsó vásá-
rlások és önálló termelés megszerve-
zésével teremtik elő a szükséges
többletet. Kívánatos volna, hogy
minden községben szélesebb alapokra
fektessek ezt a közösséget, ne
csak a tanító meg a jegyző felesége
és a munkavégzésre, hanem a polgári re-
tegek asszonyai is. Ezzel bizonyára
nagyobb lendületet adhatnak majd
az akciónak és más irányban is ér-
vényesíthetik annak szociális hatá-
sait.

A vármegyei Közjóléti Szövetkezet
részéről Nádosi Ilona szociális
szakelőadó vizsgálja felül időnként
az étkeztetéseket s mindenütt a leg-
szébb eredményeket tapasztalja. Az
étkezés kitűnő, a gyermekeken szem-
mel láthatóan a jól tápláltság jelei
s a jövőre nézve is minden tekintet-
ben a legbiztosabbak a kilátások az
iskolai étkeztetés terén. Sajnos, a
Nép és Családvédelmi Alap költség-
vetése nem engedi meg, hogy az ét-
kezés kedvezményében részesíteti

gyermek számát az eddig gond-
zásba vett községekben emeljék és
új falvakra terjesszék ki az akciót,
pedig bizonyára sok szegényesre
magyar gyermek testi fejlődése ten-
né szükségessé a nagyobb arányú
szociális beavatkozást. Egyetlen adat
élesen rávilágít erre: Az egyik kö-
zségben, ahol a Közjóléti Szövetkezet
szociális előadója az iskolai étkeztetést
felülvizsgálta, száz ott-étkező
gyermek közül csak egy akadt, aki
aznap tejet kapott reggelire, míg

soknak nem jutott a szülei házból
egy falat étel se.

Azokban a községekben, ahol a
Szociális Munkaközösséget sikerült
szélesebb alapokra fektetni, egyéb
társadalomvédő munkát is végeznek
a közösség tagjai. Igy Székelyhídon
szegényházat létesítettek, ahol négy
olyan szegényembert helyeztek el,
aki nem tudja fenntartani magát, s
ahol emellett a tél folyamán 14 in-
éges számára főztek rendszeresen.
Ugyancsak Székelyhídon felépítették
a munkaközösség egy árvizkárosult
hadirokkant házat, amelynek 1400
pengős költségéhez a vármegye mind-
össze 500 pengővel járult hozzá, míg
a többit a közösség jótékonyági
munkája teremtette elő s akadt egy
építőmester, aki díjlanul adta mun-
káját a házépítéshez.

(I. b.)

Magyarország Főméltósága Kormányzója március 15-én szózatot intéz leventéihez és leventeleányaihoz

Az egész ország leventefiúsága felsorakozik, hogy
meghallgassa a legfelsőbb Hadur szózatát!

A magyar szabadság ünnepét, március
15-ét ebben az évben is hagyományos
ünnepi külsőségek között üli meg a
magyar leventefiúság. Az idei ünnep-
eknek különös súlyt és jelentőséget
biztosít az a körülmény, hogy — mint a
Levente Hírközpont jelenti — Magyar-
ország Főméltósága Kormányzója leg-
felsőbb elhatározással e napon szózatot
kiván intézni leventéihez és leventeleá-
nyaihoz. Budapesten és az ország min-
den városában és községében felvonul a
hősi emlékműhöz a magyar ifjúság,
hogy ünnepség keretében hallgassa meg
a hozzá intézett szózatot, áldozzon a
magyar szabadságharc hősei emlékének
és erőt merítsen Magyarország kormány-
zója elhangzó szózatából a jövő felada-
taira.

Az ünnepségeket országsszerte ugyan-
abban az időpontban tartják meg, neve-
zetesen március 15-én délelőtt 10 óra-
kor.

Az ünnepélyt harsónajel vezeti be. A
harsónajelek elhangzása után a magyar
rádió hangfelvételtől közvetíti a Kormá-
nyzó Ur szózatát. Ahol a közvetítés
meghallgatása nem lehetséges, ott a
társadalmi helyzete és rátermettsége
alapján erre alkalmas vezető személyiség
ugyanabban az időpontban felolvassa a
Kormányzó Ur szózatát. A szózat

elhangzása, illetőleg felolvasása után a
Himnuszot énekléi el az ifjúság, levente-
zenekarok kíséretében.

Budapesten a Hősök tere 10.000 bu-
dapesti iskolán kívüli iskolás és egyete-
mi hallgató levente, leventeleány, le-
ventefiúvezető sorakozik fel. A kormá-
nyzó szózat elhangzása után egy le-
vente és egy leventeleány hűségnyilat-
kozata következik, amelyet a Szózat
hangjai mellett a Hősi emlékmű megko-
szorítása követ. Egy leventeleány el-
szavalja a „Talpra magyar”-t, majd egy
másik leventeleány ünnepi beszédet
mond. Egy leventeleány a „Riadó” című
költeményt szavalja el, végül a Buda-
pest Székesfőváros Egyesített Levente
Fúvószenekara a Hísekeggyel fejezi be
az ünnepséget.

A Kormányzó Ur Főméltósága szó-
zatát a magyar rádió még ugyanaznap,
március 15-én 14 órakor is közvetíti
hangfelvételtől. Budapest I. hullám-
hosszon és rövidhullámon a 32.88 mé-
teren.

Mint ismeretes, március 15-én is dol-
goznak a gyárak és az üzemek. A mun-
kában álló leventefiúság számára is le-
hetővé teszik azonban alkalmazóik,
hogy a rendelkezésre álló rádió bekap-
csolásával meghallgathassák a Főméltó-
ságú Kormányzó Ur szózatát.

Árdrágítás-e, ha nem töltik tele a szódásüveget?

Nem az a lényeges a szikviz áránál, hogy mennyi
az üvegben a folyadék, hanem hogy mennyibe
kerül a szénsav

Az egyik szikvizüzem tulajdonosa
ellen árdrágítási eljárás indult, mert
az egyliteres szódásüveg nem volt szik-
vízre töltve, hanem csak 8,5 deci szik-
víz volt az üvegben. Az eljárás azon az
alapon indult meg, hogy az árkor-
mánybiztoság a szikviz árát literes,
illetve félliteres üvegenként állapítja
meg, amiből az következik, hogy az

üvegnek teljes egy liter, illetve félliter
szikvizet kell hiánytalanul tartalmaz-
nia. A bíróság előtt fekvő ügyben hi-
vatalosan kikérték a Magyar Szikviz
Szövetség szakvéleményét, amely arra
az álláspontra helyezkedik, hogy nem
minősíthető árdrágításnak az a tény,
hogy a literes palack csak 95 deci szik-
vizet tartalmaz. Köztudomású ugyanis,

hogy a palackokat nem lehet szinülig
megtölteni, hanem az üvegben bizo-
nyos légtérrel kell hagyni, hogy a fel-
szabadult szénsav kiterjedhessen.
Teljesen megtöltött üvegből a szikviz
ki sem jön, ellenben megtörténhet,
hogy a túltöltött üveg szétröppen.
Az árkorománybiztoság a szikviz árának
megállapításánál erre a körülményre
szintén figyelemmel nem volt és nem
egy literes szikviz, hanem a literes üveg
szikviz árát állapította meg. Különben
is az egy literes szikviz palackok nem-
csennek hitelesítve, azoknak ürtartal-
ma csak körülbelüli. Az árkoromány-
biztoság ismerve a való helyzetet, az
árak megállapításánál már bealkulál-
ta az üvegeknek azt a tartalmi hiá-
nyát. Nem az a lényeges a szikviz
áránál, hogy mennyi az üvegben a
folyadék, hanem az a körülmény alakít-
ja az árakat, hogy mennyibe kerül
a szénsav. (Magy. Tud.)

Vitéz kisóci Kálmán Imre vezérőrnagy adja át Arany János Paskálnak a Kormányzó Ur kitüntetését

Nagyvárad. Saját tud. A jászóvári
premontrei kanonokrend nagyvárad
„Pázmány Péter” gimnáziuma március
Idusán (március 15-én) a gimnázium
dísztermében délután pontosan 4 órai
kezdettel katonazenés hazafias ünne-
pélyt rendez, amelyen vitéz kisóci
Kálmán Imre m. kir. vezérőrnagy,
Nagyvárad katonai parancsnoka, a
Kormányzó Ur Főméltósága legfel-
sőbb elhatározásával kegyesen ado-
mányozott Magyar Erdemrend Lovag-
keresztjét fogja ünnepélyesen átadni
Arany János Paskál premontrei kano-
nok, h. igazgató, ny. áll. m. kir. honv.
aligazgató (őrnagy) tanárnak.

Az ünnepély műsora:
1. Himnusz (Erkel F.) Előadja az if-
júsági énekkar, honvéd zenekari kísé-
rettel.
2. Előre (Tóth Kálmán). Szavalja:
Fáber László II. oszt. tanuló.
3. Március Idusát méltatja: Belez-
nay Andor tanár.
4. Trianon (Gerbert). Előadja az if-
júság szavalókórusa.
5. Hazafias dalokat játszik a hon-
véd zenekar.
6. Hazádnak rendületlenül! Énekléi
az ifjúsági énekkar honvéd zenekari
kísérettel.
7. A m. kir. honvédség nevében üd-
vözi Arany János Paskált s a kitün-
tetést ünnepélyesen átadja: vitéz
kisóci Kálmán Imre m. kir. vezérőrnagy,
Nagyvárad katonai parancs-
noka.

8. A jászóvári premontrei kanonok-
rend és a nagyvárad gimnázium ne-
vében üdvözlő beszédet mond dr. Osz-
vald Arisztid házfőnök-igazgató.

9. Arany Paskálunk! (Báró Podma-
niczky verse). Szavalja: Pászta Ottó
III. o. tanuló.

10. Az éneklő ifjúság tiszteletadása:
a) Kárpátalján felcsendült a nóta.
b) Horthy Miklós katonája felvo-
nult a Hargitára. Verse és zenéje:
Vidor József dalszerző, énektanár.

11. Arany János Paskál válaszol az
üdvözlésekre.

12. Magyar Hísekegy (Pappváryné-
Szabados). Énekléi az ifjúság honvéd
zenekari kísérettel.

Az ünnepség a honvédszenekar Rá-
kóczi indulójával zárul.

Vezényelnek: Huszár Gyula alhad-
nagy, honvédszenekari karnagy; Vidor
József dalszerző, intézetünk énektá-
nára és Beleznay Andor r. tanár.

Alispáni jelentés a vármegye féléves életéről

A háborús viszonyok dacára kielégítő a vármegye közigazgatási helyzete

Nagyvárad. Saját tud. Március 17-én, szerdán délelőtt tartja Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága rendes közgyűlést, amelyen dr. vitéz Nadányi János alispán a vármegye 1942 szeptember 1-től 1943 február 28-ig terjedő féléves életéről számol be. A terjedelmes beszámolót lendületes bevezető nyitja meg. Ezt a bevezetőt lapunk bevezető helyén közöljük. Megjegyezzük, hogy minden tekintetben egyetértünk megállapításai-
val és szeretnénk, ha a defetismus siralmas gyászvirágjai ellen — bárkik legyenek is azok — a legszigorúbb eljárás indulna.

Az alispáni jelentés először a közigazgatási életéről számol be. Sorbaveszi a megye közigazgatási életét érintő személynél eseményeket, majd megállapítja, hogy az elmúlt időszak önkormányzati igazgatásának tevőleges része minden nagyobb fennakadás és lényeges zavar nélkül rendben folyt le. Természetesen sok gondot okoznak a háború kihatásai. A családok vagy családtag hadbavonulása által érintett családok segélyének pontos és gyors kifizetése volt legfontosabb kötelessége a közigazgatásnak. A vármegye közönsége példamutatóan vette ki részét a téli ruhaakcióból és a Fémeltősságu Asszony akcióijából.

Rendben elvégezték a gazdasági munkákat a megyében

Megállapítja azután a jelentés, hogy a Gondviselés jóvoltából nagyon kedvező volt az időjárás úgy ősszel, mint télen és minden jel arra mutat, hogy a tavasz is kedvezően fog lefolyni. A gazdasági munkálatokat mindenütt rendben elvégezték. Köszönetét fejezi ki a megye földműveléséért, a becsülte-
letesen elvégzett kötelességért.

Felsorolja azután a jelentés a félév alatt történt személyi változásokat, majd megemlíti, hogy az alispáni hivatal ügyforgalma 110.723 ügydarab volt. A közszolgálat még jobb ellátása és a másnyelvű lakossággal való benépszerűsítés érdekében előmozdítására román nyelvtanfolyamot létesítettek, amelyet a tisztviselők nagy eszorgalommal látogatnak. Beszámol az alispáni jelentés arról a sikkeskésztéséről is, amely az államépítészeti hivatalnál történt, ahol Csiky Dénes ny. számvizsgáló, szegődményes alkalmazott 60.000 pengővel károsította meg a közúti alapot. Jelenleg letartóztatásban van. Remény van arra, hogy a sikkeskésztés dacára sem éri kár az alapot.

Közjóléti ügyek

Beszámol az alispáni jelentés a közjóléti ügyekről is. Az országos szociális felügyelőség a vármegyei ONCSA 1942. évi költségvetésében 1.198.814 pengőt hagyott jóvá. Házasodási kölcsönt 1942-ben 68 új házaspár kapott 61.000 pengő összegben. 68 nyári napközi otthon segélyezésére 35.000 pengőt folyósítottak. A Közjóléti Szövetkezet munkája végzésére egymillió pengőn fölül kapott forgótőkét. A Közjóléti Szövetkezet juttatásai így ezután meg: 1941. év őszén elkezdve 1942. évi decemberéig befejezve 112 ház, míg 70 ház ez év tavaszán, 3—4 hét alatt befejezést nyer. A családi házak melléképületekkel, kúttal és kerítéssel készülnek. Ennek értéke 1.456.000 P., amiből 1942.

december hó 31-ig 1.060.000 P. lett kifizetve. Minden háshoz emeletes gyermekágyak készültek, aminek készítése folyamatban van. 16.000 P. értékben és 24 házhoz teljes szoba, konyha-berendezés 22.000 P. értékben.

128 család részére 135 darab tehén, 51 borjú, 41 család részére 79 bivaly került kiosztásra 170.590 P 96 fillér értékben. 7 család 7 lovat kapott 6591 P 92 fillér értékben. 54 család 54 anyakocát 14.212 P, 21 család 60 juhot 2050 p., 4 család 24 auzoranyulát 1257 P., 38 család 38 darab ekeboronát és lókapát 4720 P., 6 család 6 szekeret 1640 P., 27 család 27 kubicos talicskát 978 P. értékben kapott juttatásképpen.

A jelentés beszámol arról is, hogy a Közjóléti Szövetkezet sok kölcsönt folyósított a rászorult családoknak. A traktorüzem is szépen dolgozott. Összesen 7640 holdat szántottak fel. 16 vagon üzemanyagot használtak fel.

Javult sok tekintetben a közellátás

A közellátás terén a jelentés szerint nem mutatkoznak az országostól eltérő nehézségek. A tengeri termék körül mutatkozott a legtöbb zavar. Lényegesen javult a helyzet a sertésvágás terén. Sokkal több ember vágott sertést, mint tavaly. Javulás volt észlelhető a burgonyaellátás terén is. Részletezi a jelentés a tüzfifaállítás terén észlelt nehézségeket is és megemlíti, hogy a jövő évben a tapasztalatok alapján igyekeznek jobb megoldást találni. Meggondolkoztató s

jelentés megállapítása hogy a cipő- és ruhakészletek fogytak.

A megyei orvosok ügymenete az elmúlt félévben zavartalan volt. A főügyész hat folyamatban levő perről tesz jelentést. A megyében az elmúlt félévben 111 tüzeset volt. Felsorolja a jelentés, hogy milyen tüzoltőzerek beszerzése lenne szükséges. A felsorolt eszközök két és félmillió pengőbe kerül-
nének.

Nagy a hiány orvosban és szülésznőkben

A megye közegegyeségének súlyos kérdése a bábahiány és az egyre jobban mutató orvoshiány. A hatósági szülésznői állások közül 42 még mindig betöltetlen. A vármegyében több helyen fordult elő hastífusz ezért védőoltásokat hajtottak végre. A megye népmozgalmi adatai változatlan helyzetet mutatnak. Széleskörű tevékenység adatait közli a jelentés a vármegyei gyermekvédelem köréből és az Egészségvédelmi Szolgálat működéséről.

A vármegye mezőgazdasági helyzetéről szóló jelentés beszámol arról, hogy a kedvező időjárás lehetővé tette a tavalyinál jóval nagyobb területek bevetését. Nagyobb mennyiségű vetőmagot osztottak szét a gazdák között. Az őszi vetések jól teleltek. A gyümölcsösök fagykárt és nyulkárt nem szenvedtek. A jelentés mellékletei a különféle számadásokat közlik. Ezek közül a vármegye háztartási alapja két és félmillió egyenlővel szerepel.

„Visszatérnek Tunisz földjére Róma dicsőséges, régi légiói...”

Mit akar Roosevelt és az Egyesült Államok Északafrikában?

Rómából jelentik: Az olasz lapok reámtatnak Gafsanak és Sbeitla-nak, ennek a tengelycsapatok által most elfoglalt két tuniszi városnak a jelentőségére. A tengely erőinek három irányból fenyegető ellenséges támadással kellett számolniuk. A középső arcvonalszakaszon levő amerikaiak megkísérelték a Sfax felé való előnyomulást, hogy megakadályozzák a Tripolisz irányából visszavonuló és Tunisz földjén partraszállt tengelycsapatok egyesülését és összeköttetését, kísérletük azonban teljesen kudarcot vallott. Az elfoglalt Gafsa azonos az antik Gapsa-val, amely az afrikai régi római uralom fontos őrállomása volt. Thevessa, a jelenlegi Tebessa volt ennek a terület részének a székhelye, ahol állandóan Augustus császár harmadik légiója állomásozott. Ugyancsak a mai Nefta tuniszi helység, amelynek hajdani római neve „Castrum Neptitana” volt, szintén a római védővonalnak fontos pontját alkotta. Az olasz lapok erre vonatkozó mondanivalói így foglalhatók össze: Észak-Afrika földjén minden lépésnyire a régi Róma dicsőségének a nyomaira és emlékeire bukkanunk. Minden, amit itt látunk, kedves nekünk a régi dicsőséget juttatja eszünkbe. Ime, azonban visszátérnek a légiók Tunisz

földjére. Róma légiói azzal az eltökélt szándékkal, hogy újjá állják Roosevelt hadseregének... Mindaz, ami ott törté-
nik, Afrika földjén, visszaidézi a dicsőséges történelmi emlékeket, amelyek lehet, hogy hidegen hagyják az amerikaiakat, közömbösek a számukra, de nem nekünk! Ugyanis Afrika Itália számára, a dicsőséges történelmi emlékeken felül, az élet Az északamerikai kalandvágyó lélekkel szálltak partra Afrikában. Öneik Afrika nem más, mint egy olyan terület, amely alkalmas arra, hogy hatalmukba ejtsék és kizsákmányolják.

Roosevelt elsőtizen északamerikai katonákat küldött Észak-Afrikába s most pedig az a reménye, hogy küldhet majd braziliai, kubai, nikaraguai katonákat is. Alighogy az Egyesült Államok katonái betették ide a lábukat, rögtön kibújt a szög a zsákból: nem tagadta meg magát a mindenből hasznót húzni szerető és kalmár „Yanke” s rögtön hozzálátott, hogy a volt francia Észak-Afrikai amerikai gyarmattá változtassa át, mert feltett szándéka az amerikai Egyesült Államoknak, hogy Afrikát egyszerűen elrabolja Európától. S a katonákat a többi „lődítő” kíséreléssel követte Cassablanca, Oranban Dakarban és Algirban bankárok, iparosok,

mérnökök, ügynők, technikusok, kereskedők, hivatalnokok, uszorások, vállalkosok, lebuji-tulajdonosok szálltak partra és nem hiányostak az együttesből a mozisok sem! S az üzérkedők, traspolyozók hadának megérkezése után újabb áradatot indított Észak-Afrikába Roosevelt: a kalandok után áhító női hadsereget.

Továbbra is résztvesznek a keleti harcokban a magyar csapatok

Róma. (MTL.) A *Giornale d'Italia* első oldalán közli Nagy Vilmos honvédelmi miniszternek a lap különtudósítójával folytatott beszélgetését. Lemertette a miniszter azoknak a hadműveleteknek lefolyását, ameken a keleti arcvonalon magyar sergtek vettek részt. Megállapította, hogy a magyar egységek továbbra is résztvesznek a keleti arcvonalon folyó harcokban. A magyar hadsereg a tél folyamán súlyos veszteségeket szenvedett. Ezek a veszteségek bizonyítják, hogy Magyarország milyen áldozatokat hozott a saját és keresztény civilizáció védelmében. Biztosíthatom barátainkat és ellenségeinket — mondotta a miniszter, — hogy a jelenlegi magyar nemzedék tudja mivel tartozik hazájának, Európának és a civilizált világnak. Nem is lehet szó arról, hogy belefáradjunk ebbe a harcba. Mindaddig, amíg szabadságunkat bármilyen oldalról is veszélyeztetik védekezni fogunk, keményen küzdünk és teljesítjük kötelességünket híven a magyar hagyományokhoz. Ma nem vagyunk egyedül ebben a harcban, nagy szövetséges népek oldalán küzdünk, ingadozás nélkül hsladunk tovább és e célból még jobban megfogjuk erősíteni hadseregünket.

Bajtársi parancs

A Tűzharcos Szövetség Nagyvárad Főcsaportja a március 15-iki nemzeti ünnepélyét március 14-én, vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja Székházban. Megjelenés bajtársi kötelesség.

Március 15-én a Tűzharcos Szövetség már kijelölt küldöttsége háromnegyed 9 órakor indul a Nemzetvédelmi Keresztesek, Nemzeti Munkaközpont és negyed 12 órakor a város házában tartandó ünnepélyekre.

Az Országzászló előtti Levente-ünnepélyre zenekarral 2 század vonul ki. Gyülekezés a székházban reggel 9 órakor, indulás negyed 10 órakor.

Elnökség.

FELHÍVÁS A VITÉZEKHEZ. Felhívom a Nagyvárad területén tartózkodó tiszti és legénységi vitézeket, hogy a március 15-én tartandó ünnepségen tisztelettel jelenjenek meg. Ezért március 15-én reggel 9 órakor a vármegyei Vitézi Szék nagytermében gyülekezzenek. A megjelenés mindenkire kötelező és az alól csak indokolt esetben adok felmentést. A Vármegyei Vitézi Székről a legénységi vitézek zártrendben vonulnak a Szent László-terén részükre kijelölt felállítási helyre. Vármegyei Vitézi Központ.

Ünnepélyt rendez a Római Katolikus Nőszövetség a sebesültek javára

Nagyvárad. Saját tud. Március hó 28-án délelőtt 9 órakor az újvárosi Szent Leó plébánia-templomban, a Római Katolikus Nőszövetség Bihari kerületi központjához csatlakozott összes nagyvárad-i katolikus asszony- és leányegyesület tagjai közös szentmisén vesznek részt és közös szentáldozásukat engesztolólag ajánlják fel a világ békéjéért. A szentmise szónoka P. Kardas József jezsuita atya.

Ugyanakkor pontosan délelőtt fél 12 órai kezdettel a Katolikus Kör nagytermében ünnepély lesz a sebesültek javára. Az ünnepség szereplői között lesznek: Nemes Czike Gáborné Lovich Ilona író és Török Erzsébet kolozsvári előadó- és énekművésznő.

274 ezer pengő gyűlt össze Biharmegyében a honvédcsaládoknak

Nagyvárad. Saját tud. A honvédcsaládok javára folytatott gyűjtés Bihar megyében a következő eredménnyel járt:

Bereettyóújfalui járás	25.663,86
Biharkeresztési járás	10.441,32
Sárréti járás	18.416,23
Derecskei járás	14.588,09
Élesdi járás	14.807,53
Erdmihályfalvai járás	13.054,—
Margittai járás	50.245,46
Nagyvárad-i járás	32.635,89
Nagyszalontai járás	12.965,99
Szalárdi járás	15.085,77
Székelyhídi járás	40.625,01
Cséffai járás	6.174,79
Nagyszalonta megyei város közönsége	7.990,18
és 1 darab 10 K-ás arany.	
Összesen	266.832,82
A vármegyei és községi tisztviselők adománya	8.029,40
A gyűjtés összes eredménye Bihar megye területén	274.862,22

Nagyvárad thj város adóhivatalától Forgalmi Adóhivatal

2328

Árverési hirdetés

Alulírott városi végrehajtó czennel közhírré teszem, hogy a nagyvárad-i forgalmi adóhivatalnál kimutatott forgalmi adóhátralék fejében lefoglalt és városi közraktárba beszállított ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet értelmében a 87—69. §. alapján az első árverést 1943. év március hó 12. napján d. e. 11 órára, a második árverést 1943. év március hó 27. napján délelőtt 11 órára, a városi raktárban ezennel ki-tűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyede részé erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 80/0.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell kifizetni.

Nagyvárad, 1943. év március hó 11-én
FODRÉ SANDOR,
v. végrehajtó.

Vasárnap lesz a székelyhídi téli gazdasági iskola záróvizsgálója

Dr. vitéz Nadányi János alispán a záróvizsga miniszteri biztosa

Székelyhid. Saját tud. Vasárnap délután 4 órai kezdettel tartja idei záróvizsgáját a székelyhídi téli gazdasági iskola a Fürdő-vendéglő nagytermében. Az első záróvizsgát ünnepélyes keretek között tartják meg. A vizsgán miniszteri biztosként dr. vitéz Nadányi János alispán vesz részt. A vizsga bevezetéseképpen reggel istentiszteletet lesznek a katolikus és református templomban.

1. Hiezekégy: Közös ének.
2. Dr. Georba József igazgató üdvözlő a megjelenteket és beszámol az iskola eddigi működéséről.
3. Miniszteri vizsgabiztos a vizsgát megnyitja.
4. Elméleti szóbeli vizsga.
5. Az ifjúsági önképző gazdakör díszgyűlése. a) Elnöki megnyitó: Somogyi József ifj. elnök. b) Balázs József: „Ut,

ahol apáink véreztek“ e. költeményt szavalja Osváth László f. é. t. c) Kovács Miklós f. é. t. szabadelőadása: „A napraforgó természetének jelentősége a mai háborúban.“ d) Az ifjúság kedvelt dalaiból énekel. e) Bokor Ferenc f. é. t. szabadelőadása: „A vemhes tehének takarmányozása.“ f) Nemes Gerzson: „Magvető vagyok“ című versét szavalja Somogyi Ferenc f. é. t. g) Istvády Lajos f. é. t. előadása: „A gazdasági szakoktatás jelentősége a gyakorlati életben.“ h) Boday M.: „Egy nadrág köne“ c. tréfás elbeszélést előadja: Gábor Sándor f. é. t. i) Elnöki zárószó.

6. Esetleges felszólalások.
7. Miniszteri vizsgabiztos a vizsgát bezárja.
8. Himnusz. Éneklé az ifjúság.

Rómában felállították a fascizmus történelmi muzeumát

Külön teremben mutatják be a szabadkőművességet és a zsidóságot

Rómából jelentik: A fascista forradalom 20 éves évfordulója alkalmából a római Walle Giulianában kiállítást rendeztek, ahol összegyűjtötték a fascizmus történetére vonatkozó emlékeket. Ez immár a harmadik ilyen kiállítás. Az első 1932-ben, a második 1937-ben rendezték. A mostani gazdag kiállítás múzeum jellegű és ezért mint múzeum fog véglegesen megmaradni. Az új múzeum oklevelekben, képekben, érkekben, grafikonokban és más nagybecsű emlékekben mutatja be a fascista Olaszország első húsz esztendejét. A magyar vonatkozásai miatt is felette figyelmet keltő új múzeum legbecsebb része a Duce életét, harcait, eredményeit és történelmi jelentőségű koncepcióit vizsgálja meg. Külön termet szenteltek a Duce családjának és szüleinek. A „Duce-terem“ történelmi tárgyilagossággal eleveníti meg Olaszország újjáalkotójának életútját. A „Popolo d'Italia“ termében leperog előttünk ennek az újságnak

a története, amely azonos a fascizmus történetével. Külön terem mutatja be a „milicia“ és a Fascista nagytanács“ történelmi fejlődését. Termet kapott a fascista világnézet és fascista intézmények hoeszú óra. A fascista párt emlékeinek termében évről-évre mutatják be a mozgalom fejlődését és eredményeit. Spanyolországban és Albániában közös terme van. Egy külön terem a zsidóságra és szabadkőművességre vonatkozik. A következő terem a háború földrajzi, politikai, gazdasági és történelmi okait tárja fel. A kört a „Hősök terme“ zárja be. Három hős nemes emléke uralja a termet: az aostai herceg, Bruno Mussolini és Italo Balbo. Az új múzeummal kapcsolatos „A fascizmus történetét kutató központ.“ Ez gazdag könyvtárral van felszerelve. Az új múzeumnak a megnyitását követő húsz nap alatt 70.000 látogatója volt a társadalom minden rétegéből.

Műtalpu cipőket csak kijelölt kereskedők hozhatnak forgalomba

A Lábbeli Központ legújabb rendelete a felsőbőr anyagok szétosztásáról

A Magyar Tudósító jelenti: A Lábbeli Központ új körrendeletet adott ki, amelyben szabályozta a bőrtalp felhasználása nélkül, tehát műtalpakkal és fatalpakkal készülő cipőkhöz szükséges felsőbőr anyagok szétosztását. Az eddig érvényben volt előírásokon felül a termelők a kiutalt felsőbőranyagot a következőképpen tartoznak felhasználni:

A zsiros és vízhatlan sertésfelsőbőrből kizárólag munkáscipők és bakancsok készíthetők. A fekete és barna borjúbőr és marhafelsőbőrök 80 százaléka a férficipők készítésé-

hez használandók. A férficipőknek legalább egyharmada magas szárú cipő legyen. A fekete és barna lófelsőbőr felerészben leányka cipő, egynegyed részben női cipők, a fennmaradó egynegyed részben pedig gyermekcipők készítéséhez használandók fel. A gyermek- és leánykacipőknél legalább fele, a női cipőknek pedig egyharmada legyen magasszárú. A nem zsiros, sem vízhatlan sertés felsőbőrök felerészben fiú szárazcipő, negyed részben pedig férficipők készítéséhez használandók. Az egyéb bőrfélék, illetve mennyiségek felhasználása

tekintetében különleges kötelezettségeket nem ír elő a Lábbeli Központ. Ezekből a bőrfélékből a fogyasztói szükségletnek megfelelő egyéb cipők készíthetők. Amennyiben a talpzerűen kikészített mellékanyagok között szakszerű elbírálás szerint gyermekcipőkhöz talp céljaira alkalmas anyagok találhatók, azokból a cipésziparos 10—22 nagyságszámú gyermekcipőket készíthet. Az erre a célra fordított talpzerű anyagok mennyisége azonban a cipésziparos részére kiutalt összes keményáru súlyának 3 százalékát nem haladhatja meg. Az anyagok mindenkor felhasználásáról pontos, ellenőrizhető nyilvántartást kell vezetni.

A Lábbeli Központ nyomatékosan figyelmeztette a cipőtermelő iparosokat, hogy a bőrtalp felhasználása nélkül készült cipőket is kizárólag kijelölt kereskedők útján hozhatják forgalomba.

Textiltársakkal segítenek a zsákhíányon

A juta beszerzési nehézsége következtében szükségessé vált a jutaszakok pótlására megfelelő póanyagból készült zsákok gyártása. A zsákhíány leküzdése főleg a gazdaközönség szempontjából bír nagy jelentőséggel, hogy a gabona és egyéb termények szállításában fennakadás ne történjen. Hosszas kísérletezés után elkészült a textilből előállított zsákok első példánya, amelyet a legkülönbözőbb gyakorlati és laboratóriumi kísérleteknek vetettek alá. Főleg szakítási szilárdságukat, tartósságukat, a nedvesség behatásai iránti viselkedésüket és kopásukat vizsgálták. Ezek a kísérletek beigazolták, hogy a textiltársakok tökéletesen pótolják a jutaszakokat.

A tapasztalatok alapján nagy lendülettel indult meg a textiltársakok gyártása és most már széles körben vannak használatban.

Felfüggesztett színészkamarai tagok

A Színművészeti Kamara fegyelmi bírósága Rácz Lili Lidia, az előadóművésznők szakcsoportjába sorozott tagok szerződésszegéséért és a színművészeti alkalmazott testülete tekintélyének súlyos veszélyeztetéséért a fegyelmi ítélet jogerőre emelkedéséig azonnali hatállyal felfüggesztette. Súlyos ítéletet hozott az Országos Színművészeti Tanács Krasznai Ervin segédszínész megfellebbezett fegyelmi ügyében. A Színművészeti Tanács önkényes szerződésfelbontás miatt Krasznai Ervint foglalkozása gyakorlásától két évi időtartamra felfüggesztette. (Magy. Tud.)

Szolgáltatós gyógyszertárak:

III. CSOPORT:

MADONNA gyógyszertár, Sztarovecsky-u. 20. (Dr. Medvigy F. bérlő Feder Vilmos) 33-67.

KIGYÓ gyógyszertár, Bémer-tér 1 (Reisz I.) 15-68.

IL RAKÓCZI F., Szacsavay-u. 25. (Csanda E.) 17-47.

OROSZLÁN gyógyszertár, Mussolin-tér 14. (Mihályi L.) 32-91.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathat reggelig tart.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40, félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nemadunk vissza.

Emlékeztet rendeztek az alhunyt Kormányzóhelyettes tiszteltére. Budapest-ről jelenti a Magyar Távirati Iroda: A Darányi Kálmán Diákház bizottság a hősi halált halt kormányzóhelyettes emlékére a magyar művelődés házában emlékeztet rendezett, amelyen megjelent a Kormányzó Úr Öfőméltósága is fiával ifjabb Horthy Miklós meghatalmazott miniszter, rendkívüli követtel. Résztvett az emlékesten Kállay Miklós miniszterelnök, valamint a kormány több tagja. Nagy Vilmos honvédelmi miniszter mondott emlékebeszédet. Megemlékezett a Kormányzóhelyettes életének kimagasló eseményeiről, majd felhívta a magyar ifjúságot életének követésére.

Lelkigyakorlatok férfiak részére. Nagyváradi. Saját tud. Nagyváradi katolikus férfitaradalmi részére április 1-én, 2-án, 3-án este fél 7 órakor a premontrai gimnázium dísztermében (Hitler-u. 16.) lelki-gyakorlatok lesznek. Ezenkívül március 28-án és április 4-én este fél 7 órakor az olasz Szentlélek plébániatemplomban az összes férfiak számára bevezető, illetve befejező szentbezed. A lelki-gyakorlatok szónoka P. Kardas József jezsuita atya lesz.

Szövetkezést alakít a „HONSZ” nagyváradi csoportja. A Hadirokkanak, Hadiözegek és Hadiárvid Nemzeti Szövetségének nagyváradi csoportja tagjainak anyagi támogatása céljából általános gazdasági szövetkezést alakít, melynek első közgyűlését folyó hó 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a „HONSZ” helyiségében (Rákóczi-ut 13.). Az elnökség felkéri mindazokat, akik szövetkezési üzlet-részt jegyeztek, vagy a szövetkezetbe ezután belépni óhajtának, hogy az alakuló közgyűlésen jelenjenek meg.

Lelki-gyakorlatok nők részére. Nagyváradi. Saját tud. Nagyváradi összes katolikus női részére március 29-én, 30-án, 31-én este fél 7 órakor lelki-gyakorlatok lesznek. Az emlékebeszédet P. Kardas József jezsuita atya tartja.

Felhívás. Felhívjuk iparosainkat, hogy az évi március hó 15-ét méltóképpen munkaszünettel ünnepeljük meg. A magyar nemzet legszebb napját méltóképpen meg kell ünnepelnünk és így a nagyváradi Nemzeti Munkaközponttal karöltve az Ipartestület fel-szólítja összes tagjait, hogy március hó 15-én (hétfőn) tartásának műhelyeikben munkaszünetet. Nagyváradi, 1943. évi március hó 11-én. Hazaifias tisztelettel: Elnökség.

MÁRCIUS 15. A LEGENYEGYLET-BEN. Nagyváradi. Saját tud. A nagyváradi Róm. Kath. Legényegylet is méltó keretek között ünnepli meg a magyar szabadság ünnepét. Március 15-én délután pontosan fél 5 órai kezdettel mű-csoros kulturáldélután lesz az egyesület Teleki-utca 9. sz. alatti helyiségében, amelyre lapunk útján is meghívja és föltétlenül elvárja az egylet összes pártoló és rendes tagjait, valamint vendégeit a rendezőség. Belépődíj nincs.

A Vöröskereszt felhívása. A Vöröskereszt önkéntes ápolónői tanfolyama március 15-én megkezdődik. Kérlek a tanfolyamra már jelentkezettek, hogy az irodában szombaton délelőtt 9-12 óra között és délután 2-4 óra között még egyszer jelentkezzenek. Későbbi jelentkezéseket nem vehetnek figyelembe. A Vöröskereszt irodája a Szaniszló-utca 14. szám alatt van.

Be kell jelenteni a vegyeszeti és műszaki képzettségű személyek adatait. A MTI jelenti: A kormány elrendelte, hogy a vegyeszeti képzettségű és műszaki képzettségű személyek adatait március 27-éig jelentésük be az iparügyi miniszternek.

Angliában a kommunista párt a munkáspárttal szeretne egyesülni. Genfben jelentik: (MTI) A NTI jelenti: Londoni jelentés szerint a Daily Telegraph megállapítja, hogy a kommunista párt Angliában nagyarányú tevékenységet fejt ki, hogy csatlakozhasson a munkáspárthoz. Egy ilyen irányú indítványt az országos bizottság elutasított. A pünkösdkor megtartandó évi értekezleten a szak-szervezeti vezetők 80 százaléka támogatja a kommunisták kérését.

Kedden lesz a heti állatvásár

Március 22. és 23-án országos nagyvásár lesz Nagyváradon

Nagyváradi. Saját tud. A március 15-i nemzeti ünnep miatt a heti állatvásár a polgármester intézkedésére kedden, 16-án lesz. Március 22. és 23-án országos nagyvásár lesz Nagyváradon.

NAGYBŐJTI AJTATOSSÁGOK A SZENT VINCE INTÉZETBEN. Nagyváradi. Saját tud. A Szent Vince Intézet kápolnájában március 13-tól 21-ig minden este fél 7 órai kezdettel nagybőjti ajtatosság van szentbeszéddel és esztéségi áldással.

Kitüntetés. Nemzetvédelmi Keresztes-kapott Brandisz Ferenc nyug. oszondor, nagyváradi ismert magánnyomozó, a forradalom alatt kifejtett magatartása miatt.

Helsinkiben a gyermekek parcellákat kapnak megművelésre. Helsinkiből jelentik: (MTI) Közel ezer helsinki gyermek kisebb parcellákat kapott nyári megművelésre. A parcellák ki-nevezésének célja a gyermekek nyári üdültetés és idejüknek hasznos ki-használása.

Fodrász iparosok figyelmébe! Március hó 15-én, hétfőn a fodrász iparosok a nemzeti ünnepre való tekintettel üzleteiket egész nap zárva tartják. Az elnökség.

Gyomorrontásnál igyunk mindig egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez nemcsak gyorsan és alaposan tisztítja ki a tápcsatornát, hanem az emésztőszervek további működését is hathatósan előmozdítja. Kérdezzék meg orvosát!

Sürgősen gabonát kér a szovjet Angliától. Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A szovjet kormány az angol kormányhoz fordult, hogy sürgősen szállítson gabonát, elsősorban tengerit. Követelték, hogy az indiai készleteket is bocássák a szovjet rendelkezésére.

Sebastopol páncélos

Szombattól a CASINOBAN

Pénteken India tigrise utoljára

Korona Filmszínház Közkezdőnkra egy nappal prolongáltuk

Külvárosi őrszoba

Karády Katalin filmóriását

Szombaton Szerelmi álmok

Liszt Ferenc halhatatlan zenéje

Kisok bajnokj mérkőzés a Rhédey-kerti pályán. Nagyváradi. Saját tud. A középiskolás sport fejlesztésének érdekében, vasárnap, március 14-én d. e. 11.30 órai kezdettel tartják meg a Rhédey-kerti pályán a VKM által alapított Szent László vándordíj III-ik fordulójának mérkőzését, a Sepsziszen-györgyi Székely „Mikó” kollégium és a Baross Gábor középiskola labdarugó csapatai között a KISOK keretében (a KISOK miniszteri biztosának jelenlétében). — Belépődíj 30 fillér.

Meghívó

A Szent László Nyomda Részvénytársaság 1943. március hó 20-án délután fél 5 órakor tartja az évi rendes közgyűlést

a vállalat helyiségében Nagyváradi, Szilágyi Dezső-utca 5. sz. alatt, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja. A közgyűlésen részt vevő részvényesek részvényeiket tartoznak a vállalat pénztáránál legalább három nappal a közgyűlés megtartása előtt, letétbe helyezni.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1942. évi zárszámadás és a mérleg tárgyában.
2. A felügyelőbizottság jelentése az 1942. üzletéről.
3. Az 1942. évi mérleg megállapítása.
4. Határozathozatal az igazgatóság-nak és a felügyelőbizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
5. Igazgatósági tagok választása.
6. Felügyelőbizottsági tagok választása.
7. Esetleges indítványok.

Kivonat az alapszabályokból: 18. §. Ervényes határozatot csak akkor lehet hozni, ha a közgyűlésen a részvény-tőke egyharmada képviselve van. 18. §. A közgyűlésen minden egyes köllő idő-ben és helyen letett részvény egy szavazatra jogosít. A szavazati jog csak úgy gyakorolható, ha a részvénytulaj-dos részvényeit legalább három nap-pal a közgyűlés megtartása előtt az összehívó hirdetményben megjelölt le-téteményezési helyen leteszi. A részvé-nyesek szavazati jogukat, vagy szemé-lyesen, vagy más szavazóképes részvé-nyesnek adandó egyszerű meghatalma-zás útján gyakorolhatják. Nem önjo-guak és jogi személyek részvényesi jo-gukat törvényes képviselőik útján ak-kor is gyakorolhatják, ha ezek nem is részvényesek.

Mérleg számla 1942. december 31-én: Vagyron: Pénztár készlet, pénzügyintézmény és a m. kvt. Postatakarékpénztárnál fennálló követelés: P 7.579.57. — Gépek, felszerelések és berendezés: P 118.355.68 — Ingatlan: P 27.000. — Adócsok: P 18.596.82 — Átmeneti tételek: P 23.965.18 — Összes vagyron: P 195.477.22. — Fe-her: Részvénytőke P 131.992. — Alapok: P 57.961.63. — Hitelezők: P 16.109.79. — Összes teher: P 206.063.42. — Veszteség P 10.586.20

Eredmény számla 1942. dec. 31-én: Veszteség: Személyzettel kapcsolatos kiadások, anyag, üzleti, üzemi és ingatlan karbantartási költségek, adó, illet-ve közadók, illetékek és járulékok és lakbér P 168.727.55. — Leírások P 3359.17 — Veszteség áthozat 1941. év-ről P 10.760.64 — Összes veszteség: P 182.847.36 — Nyereség: Különféle jöve-delmek: P 172.261.16. — Veszteség P 10.586.20. — Cserny Dezső könyvelő. — Igazgatóság: dr. Schiffler Béla, dr. Lestyan Endre, dr. Scheffler Ferenc, dr. Bánáss László, dr. Paál Árpád, Molnár János, dr. Krüger Jenő. — Felügyelő bizottság: Wallner Győző, dr. Nemesek József, Martonffy Zoltán, Márton József póttag.

Meghosszabbította a miniszter az 1942-43. évi fakitermelés idejét. A MTI jelenti: Az 1942-43. évi fakiter-melés befejezésének határidejét a föld-művelésügyi miniszter június 30-ig meghosszabbította.

FELHÍVÁS A LEVENTEJTOER-NYOSÓKHOZ. A nagyváradi levente-parancsnokság felhívja a levente ejtőer-nyős csapat tagjait, hogy szombaton délután fél 2 órakor a Rhédey-kerti sportpályán gyülekezzenek. A levente ejtőernyősök kötelesek puskáikat is magukkal vinni. A hiányzók szigorú büntetésben részesülnek.

Ki jár a legtöbbet? A breslaui egyetem munkaszociológiai intézeté-ben érdekes vizsálatokat folytattak annak megállapítására, hogy egyes hi-vatásokban hányat lép az ember. A női hivatások közül a legkevésbébbet lép a kémiai laboránsnő. Bár látszó-lag csendben, egyhelyben ülve végzi munkáját, mégis óránként 546-1146 lépést tesz. A mosónő, akinek foglal-kozása még jobban egyhelyhez van kötve, óránként még többet lép. Utá-na következik a háziasszony, a fod-rász, a konyhalány és az eláru-főnő. Utóbbiak óránként 2700-5000 lépést is megtesznek. Ezeket a megállapítá-sokat természetesen nem kedvtelésből tették, hanem az egészséges munka-mód vizsgálata közben. Űő foglalko-zást folytató egyének, akik látszólag kevés mozgást végeznek, allanduan változtatják testük helyzetét. Egy fi-nom készülőék segítségével sikerült pi-megállapítani, hogy egyes emberek több mint egy órán át egy lábón áll-tak, vagyis a testsúlyt egész észrevét-lenül föllábra helyezték. Ez a jeler-ség főként a hosszú ideig egyhelyben való állást igénylő foglalkozásuknál volt megfigyelhető. (MINK.)

Folyóirat-szemle

A „Kárpátmedence”

Most megjelent márciusi számában értékes tanulmányokat olvashatunk a kereskedelem időszerű kérdéseiről, Magyarország mezőgazdaságának jövőjéről, a nyersanyagkérdésről, a Beveridge-tervről, Franciaország agrártörvényeiről, Szovjetország mezőgazdasági termelési rendszeréről és Andrássy Gyuláról. Érdekes Magyar Figyelő, Külföldi Figyelő, világgazdasági szemle, lapszemle és bő könyvismertetések egészíti ki e tartalmas számot.

A lap erdélyi főbizománya: Minerva Irodalmi R. T., Kolozsvár, Mátyás király-tér 8. sz.

A Külgügyi Szemle márciusi kötete

Impozáns kötetben, rendkívül változatos időszerű tartalommal most hagyta el a sajtót a Magyar Külgügyi Társaság kiadásában és dr. Baross Drucker György szerkesztésében megjelent *Külgügyi Szemle* márciusi száma. E kötet is valóságos külpolitikai lexikon, mely valamennyi időszerű kérdéssel ad tájékoztatást. „Apponyi Albert a magyar ügy szószólója” című, a nagy európai államférfiu halálának 10 évfordulója alkalmából írt tanulmányában dr. Baross Drucker György a külföldi propaganda jelentőségéről értekezik és Apponyi külföldi szereplésére, mint követendő példára mutat rá. Dr. Lutter János egyetemi m. tanár „Politikai ellenáramlatok Európában” című tanulmányában összefoglaló képet ad Magyarország jelenlegi külpolitikai helyzetéről. „A nemzetközijog művtáráról” címen közli a *Külgügyi Szemle* dr. Gajzágó László rk. követ és megh. miniszter, egyetemi tanár a közelmúltban tartott nagykeleti akadémiái székfoglaló beszédét. Időszerű dr. ifj. Badics László a Magyar Távirati Iroda római szerkesztőjének „A Szentsek békeigondolásai” című tanulmányt, úgyszintén rendkívül aktuális „Törökország a második világháborúban” című értekezés is, mely dr. Hollósi Somogyi József, a Magyar Tudományos Akadémia alkönyvtárnoka tollából Törökország geopolitikai helyzetét, valamint a török külpolitikát tárgyalja. „A francia gyarmatbirodalom” címen dr. Szende Zoltán középiskolai tanár, „A lengyel főkörmányzóság” címen pedig dr. Polzovics Iván egyetemi m. tanár irtak figyelemreméltó értekezéseket. A tanulmányok sorát dr. Lajti István, a párizsi Magyar Intézet h. igazgatójának „Szélső együttműködés” című tanúságos értekezése zárja be.

Az utóbbi hetek külpolitikai eseményeiről dr. Pongrácz Kálmán számol be, míg a nemzetközi együttműködés és kisebbségi kérdés körébe vágó eseményekről dr. Gál István, illetőleg Sümegey Mihály irtak beszámolókat.

A *Külgügyi Szemle* Nemzetközi Okmánytára az utolsó hetek legfontosabb okmányanyagát hozza, amelynek egy része magyar nyelven eddig nem jelent meg, így Hitler január 30-i kiáltványát, Roosevelt kongresszusi üzenetének Amerika fegyverkezésére vonatkozó adatait, a casablanca-i találkozó kiadott angol-amerikai kommunikáció szövegét, az USA külügyminisztériumának Fehér Könyvére vonatkozó közleményt, az Ame-

rika és Jugoszlávia között megkötött kölcsönös segélynyújtási egyezmény, valamint a csehszlovák-lengyel-amerikai megállapodások, a német-olasz-japán gazdasági szerződések stb. szövegét. Ez alkalommal is változatos a világgazdasági és az irodalmi szemle,

mely utóbbiban dr. Weber Tibor, dr. Kürthy Sándor, dr. Kertész János és mások irtak figyelemreméltó könyvbírálatokat. Végül a Magyar Külgügyi Társaság és a Balkán-Bizottság sokrétű működéséről hoz érdekes beszámolót a *Külgügyi Szemle*.

VESZ brilliáns, ezüstöt, aranya!

ELAD ACS TIBOR Széchenyi-tér 6. sz.

SPORT

Vasárnap NAC—U pest mérkőzés az Erzsébetligeti pályán

A héten is megtartotta a NAC a rendes edzési napokat. Kedden kiadós erőnléti edzés volt, utána fürdés gyúrással, szerdán kétkapura játszottak a MÁV-al, ma pedig könnyű levezető gyakorlatokat tartanak Rónay edző vezetésével az Erzsébetligeti pályán.

A végzett munka körül tehát nincs semmi hiba, s nagyon jól jegyezte meg az egyik szurkoló a szerdai edzésen, amikor azt mondta:

— Ilyen gondos előkészítés után már igazán csak szív kell hozzá, hogy eredményes is legyen a csapat, ha vasárnap azt is magukkal viszik a fiúk a pályára, akkor nyugodtak lehetünk, hogy nem csak szép eredményt ér el a csapat, hanem alaposan fog törleszteni is az Újpesttel szemben felhalmozott adósságából.

Azt hisszük, hogy a fenti megjegyzéssel minden vérbeli NAC szurkoló azonosítja magát, de arról is megvagyunk győződve, hogy a játékosok is átérzik a vasárnapi mérkőzés jelentőségét és ott lesz a híres 11 NAC szív is a pályán.

A mérkőzés iránt különben óriási az érdeklődés. Az előveteli helyeken már alig lehet jobb jegyet kapni. Minden jel arra mutat, hogy vasárnap csúszközönség fogja végignézni az országos jelentőségű bajnoki viadalt.

Közvetíti a rádió a mérkőzést

Hogy milyen sportjelentőséget képvisel a vasárnapi NAC—Újpest bajnoki viadal, azt talán a legjobban jellemzi a magyar rádió vezetőségének a NAC-hoz intézett az az átírat, melyben bejelenti, hogy hangfelvételeket kíván készíteni a mérkőzés fontosabb és izgalmasabb részleteiről, hogy a esti sportközleményekkel kapcsolatosan minél hűbb helyzetképekkel számolhasson be a rádió hallgatóságának.

A hangfelvételre Puhár Istvánt, a legnépszerűbb magyar bemozdót küldik le, hogy minden vonatkozásban a legtökéletesebb hangkép továbbíthassa a vasárnapi rangadó izgalmas részleteit.

Férfi ruhákat, használtakat

legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletében Bémer-tér 1. (udvarban, Hívásra házhoz jörek.)

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

A „Mária főhadnagy” esti előadásai kivételesen fél 7 órakor kezdődnek

Pénteken este fél 7. órai kezdettel premier-bérletben mutatja be a színház az idény legnagyobb operett sikerét, a „Mária főhadnagy”-ot Daniss Győző rendezésében. Gyönyörű kiállítás. Eredeti kórhő jelmezek. — Főszereplők: Jurik Julcsi, Hotty Éva, Gondör Klári, Fajk Rózsi, Benkő Béla, Daniss Győző, Szabó Ernő, Bakay Lajos, Pákozdy Ferenc és Mikes Béla. A „Mária főhadnagy”, a városzerte megnyilvánult nagy érdeklődés után itélve Nagyváradon is folytatja diadalútját. A színház igazgatósága egyelőre két hétre tüzte ki

ezt a rendkívüli nagyszerű újdonságot. Pénteken este premier-bérletben, szombaton este A-bérletben, a következő napokon bérletszünetben kerül színpadra a „Mária főhadnagy”. Siessen jegyét előre biztosítani.

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel nagy gyermekelőadás. Színrekerül „Az elvarázsolt királykisasszony” című meseoperett sok-sok énekkel és tánccal. Rengeteg humor és vidámság. Olcsó helyárak. Jegyek 40 fillértől 260 fillérig már válthatók.

Ballettek és magyar opera a Kolozsvári Opera márciusi vendéjátékának műsorán

A kolozsvári Opera igazgatósága márciusi váradai műsorát úgy állította össze, hogy a klasszikus muzsika élvezete mellett gyönyörködtessen a klasszikus balett szépségeivel is, de erre a vendég szereplésre a koronát mégis a legremekőbb magyar opera, Kodály Zoltán Hány János fogja feltenni.

Kodály Zoltán most töltötte be hatvanadik életévét és az egész ország hódol alkotó művészetének előtt. Kedves figyelem a kolozsvári Operától, hogy Nagyváradnak is alkalmat ad nemcsak a Hány Jánosnak a megismerésére, de arra is, hogy kifejezhessük hódolatunkat és tiszteletünket Kodály Zoltán előtt.

Az előadások 23-án és 24-én lesznek este 6 órai kezdettel. Első nap a Coppélia és Seherezade, második napon pedig a Hány János van műsoron.

HETI MŰSOR:

Pénteken este fél 7 órakor: Mária főhadnagy — premier-bérletben. Szombaton délután: Az elvarázsolt királykisasszony. Szombaton este fél 7 órakor: Mária főhadnagy — A-bérletben.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

ZONGORAT, vagy pianót vennék, gyártmány, ár megjelöléssel, Póposta, fiókszám 208. 409
Brilliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ekszerész, Rákóczi-ut 3. 356
Kombinántsoba, rekamer, hencser eladó. Kapucinus-u. 11. kapuval szemben. 551
Aranyat, ezüstöt, brilliánsot vásárol Tarján orás-ekszerész, Rakoczi-ut 8. 185
Eladók regények. Dr. Baditz, Miskolc. 611
Jókarban levő férfi kerekpár eladó. Erdeklődni: Vörösmarty-u. 1. 398
Hármas ocska ablak eladó. Akadémia u. 8. 408
Eladó 2 szoba, konyhas ház. Ertekezni Varga Lászlónál, Mindszent-u. 23. szám, Püspöki-ut. 397
Jókarban levő ülökádat megvételre keresek. Címét ár megjelöléssel a kiadóba kérek. 413

Állást nyec

KIFUTÓ-FIUT felvesz a Szent László nyomda R. T., Szilágyi Dezső-u. 5.
Tisztviselőnt keres itteni iparvállalat azonnali belépésre. Csak érettségizett, jól számoló munkások — kezdők is — adják be ajánlatukat a fizetési igényük megjelölésével. „Öskeresztény tisztviselőnt” jelgére a kiadóba. 388
17—19 éves ifjak, legalább 6 elemivel felvételnek a Dreher-Haggenmacher Sörgyár váradszőlősi telepén. Jelentkezés 10—12 óra között. 393
Felsőrész készítéshez szabást és cugeher vágót felveszek. Pekete, Fábrián-u. 1. szám. 411
20—30 éves nők legalább 6 elemivel felvételnek a Dreher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyárnál. Jelentkezés 10—12 óra között a váradszőlősi telepén. 392
Ügyes bejárónót keresek azonnalra. Arany János-u. 6. ajtó 4. 410
Kocsisokat felvesz a Dreher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár. Jelentkezés 10—12 óra között a váradszőlősi telepén. 391
Perfekt gyors- és gépirónót felveszek Dr. Dobay és dr. Könyves ügyvédi iroda. Szaniszló-utca 4. 405

Hűlőlétele

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 evi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513
Vámmalom, olajütővel, jól bevezetve, azonnalra bérbeadó, készpénzzel és ingatlan garanciával rendelkezőnek. Cím a kiadóban. 412
Kölcsönt előnyös feltétel mellett folyósít „Hitelszövetkezet, Bethlen István u. 6. 362

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76-és felelősségekért: felelős kiadó: **Dr. Paál Árpád** **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda R. T. Kolozsvár

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.